

Oglaši, pripelana itd.
iskaj u račun u se na temelju
običnog cincika ili po dogovoru.

Novci za predbrojnicu id.
Salji se napućnicom ili polož
nicom pošt. Štefanićce u Beču
na administraciju ista, u Polu.

Kod narube valja točno oz
načiti ime, prezime i najbliži
počet predbrojnika.

Tko list na vreme ne prima,
nekto to javi odpravniku u
otvorenem pismu, sa koji se
neplaća poštarnica, ako je izvana
napisje „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nestoga sve pokvariti.“ Narodna poslovica.

Izlaži svakog četvrtka na cijelom
arku izključen su ove godine:
2. novembra i 28. decembra.

Netskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netskaju, a ne
frankirani neprimaju.

Predplata s postaricom stoji:
5 for. u obče, 2 for. za seljake, 1 for. na
ili for. 2.50, odn. for. 1. na
pol godine.

Izvan carevine više poštarna.

Pojedini broj stoji 5 n. koli u
Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Giulia br. 5 te prima stranke
oim nedjelje i svakog saka dan
od 11—12 sati prije podne.

ti b
ti b
Voda
3/4
h pa
nove
obim.

— u

icku,
lonz,
Linc,
oska.

onah
i po

ente
ovi,
litna

i ili
odbi.
na-
nom

ce

ala,

zauzeli za hrvatsko pravo na Ricci,
ali ovi neidu dalje od ricci ili kad bi
i htjeli da što poduzmu, neimaju do
stalno odlučnost ili njim nedostaje
sredstva.

U obće mi svr ovdje razpravljamo
u kavarni i gostionici o dnevnil
pitanjih, tičućih se hrvatske domo
vine, nu dalje od kritike nemicemo
se ni za korak.

Vjerujte nam g. uredniče, da je
danas položaj Hrvata kukavniji i
sramotniji nego li je valjda ikad do
sada bio.

Vi se zaista siećate kako je naša
„Hrvatska Sloga“ na Sušaku
optovo pozivala riečke Hrvate, da
se oda sna prenu, da bace sa sebe
nesretnu i pogubnu miltavost, da
ustroje na Ricci političko društvo, da
otvore na vlastite troškove hrvatsku
pučku školu itd. itd., ali sav njezin
vapaj ostao je bezuspješan. Nitko se
nemije, nitko se nebrine za obće
dobro. Svatko se stisnuo u svoj
kutje, svatko nastoji samo svoj posao,
pak mirna Bosna.

Ista „Hrvatska Sloga“ doniela je
u broju od 7. l. m. krasnu „Po
sla u i e u“ riečkim Hrvatom, moleć
i zaklinje ih, da se prenu, da se
dignu ako žele, da nepropadne i
zadnji trag hrvatstva na Ricci. Onaj
zarki poziv nebi imao ostati bez od
ziva, ako je u istinu riečkim Hrvatom
do toga stalo, da dodu u ovom
otuljenom gradu do ugleda i upliva.
Ostane li pako i ovaj vapaj glas va
pijućega u pustinji, eh, onda nesmo
braćo riečki Hrvati vriedni, da se
krstimo tim ponosnim imenom, niti
smo vredni, da nas nosi ova sveta
gruda, za koju bismo morali biti
pripravljeni prolijeti i zadruži kap krv.

Nasim nemarom za sve što je
hrvatsko služe se obliko lukavi Ta
lijani, ponajviše dotepeeni iz Dalm
acije, Istre i gladne Italije.

Madjarski vladajući krugovi u
svojoj zaslijepljenosti i mržnji do
svega, sto se tice njihovih za nevolju
svećenika Hrvata, puštaju slohodne
ruke talijanskim iridentistom, da pri
pravljaju b i s e r u g a r s k e k r u n e
za gladnu Italiju, nipošto za oholu
Madjarsku — kako to oni misle. Sva
njihova dosadašnja nastojanja, da
ucepe madjarsku u krv odanih im
Ričana, ostala su skoro posve bez
uspješna. Lukavi Talijani namiguju
Pešti u koliko im to materijalnu kor
ist nosi, nu njihovo čuvstvovanje,
njihovo sreće preko mora. Njima
je Madjarska — krava-muzara, koju
glade i teže dok im daje inlike,
ali ljubavi prave, iskrene neimaju
niti će ikada do nje imati.

O svemu tomu cirkujatu već
odavna neimate g. urednice
s ovih strana glasa u Vašem vele
činjenom listu. Vaši redoviti dopis
nici zasitili se valjda novinarske
slave ili se drže one poznate: „Dobro
je Bog a moliti, ma još je
bolje smironi bit“, koje se
druge ovdje mnogi nekadašnji odvazni
i odlučni rođoljubi.

U naših hrvatskih krugova za
vladala je doista lakova miltavost,
takav nemar i nehaj za sve ono,
što bi nas moglo iz ovog jednog po
lozaja osloboediti, da je tomu zaista
Bogu plakati.

Jedni i to oni, koji bi bili još

pred 10—15 godina nasrnuli junački

na svakoga, koji je dirao ili vrednjo

naše narodne svetinje — bacis

oruže u kuruzu, prekrstiv po orien

talisku ruke i noge, pak nek bude

sto bude.

Drugi, koji se nisu duduše ni
kada odviše izticali svojim rođoljub
ljev, ali koje smo uviek smatrati

dobrim Hrvati, podaše se posve

svom zanimanju i svojim poslovom,

koji njim Bogu hvala lepo idu.

Oni su duduše i danas Hrvati ali za svoje

hrvatstvo nebi se zamjerili ni Ma

djaru ni Talijanu, — ako bi to

moglo njihovim poslovom skoditi.

Imade saćaći i takovl, koji će se u

čitaonici ili u kavarni vatrenom rieci

do toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo, da uzdrže vlast na Ricci,

pa u toga stalo,

pa makar postao i zadnji riečki trh
na vremenu Garibaldinicom.

Da je to posve kriva i pogubna politika madjarskih vlastodržaca, ne treba nam teško dokazivati.

Nasi Talijani priznaju tu pogrešku madjarske vlade i sami, kad se načiju među četiri zida u svojih skrovistih. Oni se tomu izpod haka smiju, blijaju si veselje ruke i podrugivajući se vi težkim dobročiniteljem.

Popustljivost vladinih krugova u Hrvatskoj, nehaj samih riečkih Hrvata, prefigranost iukavih talijanskih došlaka, te mržnja Madjara do Hrvata, preuzročiše ovo nesnosno stanje na Rici.

Ireditizam hvata ovdje dano mije sve to dublje pogubno korenje naštu hrvatstva a na malu ili nikakvu korist Madjara. Podje li ovdje i nadalje dosadasnjim pravcem, dogoditi će se dobročiniteljem i zaštitnikom riečkih "Ungareza" ono, što se je dogodilo onomu, koji je tjerao liscu pak je izjerao vuka.

Madjari hoće, da posve uniste ovdje hrvatstvo; oni nastoje svimi silami, da nestane na Rici i poslednji trag onomu narodu, koji imade po božjem i pisanom zakonu jedini pravo na Riku — sve to u nadi, da će Rieka i Riečane za uviek predobiti za majku Madjanju i da će se ovi odreći svojih težnjah za Italijom, ali se gospoda Madjari ljuto u računu varaju.

Rieka posve potalijančena, snabdijena sa svim što njoj treba, težiti će i čeznuti uviek više za Italijom nego li za Madjarskom.

Ovu će smatrati — možda — dobročiniteljicem, a ona će njoj biti vazda u sreću i u glavi i ju lje-nom a m a j k o m .

U interesu boljeg sporazumka između Hrvata i Madjara bilo bi bez dvojbe, da Madjari napuste dosadašnju svoju politiku na Ricu, i to sve dolje, dok se konačno zakonito i pravedno ne riesi riečko pitanje između Hrvatske i Madjarske. Bilo bi napokon u interesu i samih Madjara, da se hrvatski živalj na Ricu jači i njihov ugled i upit širi i podiže, jer ujim mora da bude bliži i prirodni dobar odnosaj sa Hrvati, nego li sa nestalnimi i za tudjom državom težnjimi elementi.

Dvojimo vrlo, da će zaslijepljeni Madjari krenuti sa ove stramputice, ali upravo radi toga moramo mi riečki Hrvati napeti sve sile, da već jednom presteane ovo naše nezdravo, nesnosno, pogubno i sramotno stanje. Svaki je kovač svoje sreće; pazimo što radimo, a da se nebudemo moralj kajati kad već bude možda prekasno.

Sastanak slavenskih novinara.

Krakov, 24./9. 1899.

Danas u 9 sati započela je druga sjednica. Galerije su kao i jučer dubkom punе. U dvorani vlada neobična živavnost. G. podpredsjednik don Jure Biankini otvorio sjednicu. Prije nego li se je prešlo na dnevni red, budi pročitan na novo prispljili brzozavni pozdravi i zahvalnice gg. ministara: Dunajevskoga i dr. Kajzla. Uredničta "Obzora" i Viena e odspolali su također brzozav.

Prije toga citao je g. Prokop Gregor, glavni urednik "Narodnih Listy" svoju razpravu: "Ostvarenje slavenskog opisnog ureda". On je ukratim i jasnim ertama prikazao djelovanje i potrebu takvog ureda. Mnogo se je govornika prijavilo i raznili se je imenja izmjenilo. Nisu se mogli složiti u tom, gdje bi se ovakov ured osnovao. Jedni su bili za Krakov, drugi za Prag a treći za Beč. Napokon su se složili za posljednji grad, jer je tamo središte političkim

dogodajima. Austrijci prihvatali su to, te su također spise prenosom, tako

lučujući: Gregor u toin simisli.

Prije primljene rezolucije izrazio je g. Biankini na predlog poljskih novinara "Arcau", zaključak g. dr. Gregor na njegovom nejmenom radu na polu površinskom. Zatim se je prešlo na drugi točku dnevnog reda, naime na izjednacavanje novih i stareh novinara. G. dr. Auguste Sokolovski: O potrebi oživjetvorenja i slavenske stvari u Španjolskom ili njemackom jeziku.

O tomu pitam, također se je razgledalo zavrsnu deblatu. Jedan je predlagao, da se nebi takođe glasilo izdavače u jeziku nemackom ili francuzkom, nego da bi ujedno pisali svi Slaveni, Austrijci, svaki u svoj materinjem jeziku. Drugi su ga pobijaljili da se onda nebi polucišo, onu svrhu, za kojom se teži.

Trebalo je glasilo, "da" iz njega drugi narodi — crpe kulturne i političke viesli slavenskih naroda. Napokon je zaključeno,

da se list izdaje njemački, te je privlačena slijedeća rezolucija:

"Sastanak priznaje potrebu izdavanja lista za slavenske stvari u njemackom jeziku. Za izvedbu ovoga zaključka nudiojava se Svezna slavenskih novinara na rahu."

Tecajem ove sjednice demonstrirali su na ulici socijalisti proti uporabi § 14. Od gradske vjećnice krenuli su demonstranti na "Rynek", gdje su položili na spomenik Mickijevićev borov vjećnu.

Prije podne posjetili su gospodina Jagelonskog biblioteku, to remek-djelo gotike. Odanle su posli do Mickijevićevog spomenika, gdje su Česi i Hrvati sa dva prekrasna borov vjećna ovjenčali spomenik velikog poljskog pjesnika.

* * *

Treća sjednica bijaše kratka. G. Horvorka prečitao je svoj izvještaj, zatim se je prešlo na čitanje na novo prispljili brzozavni pozdrava. Iz Zagreba stigli su mnogi brzozavi.

Gosp. E. Bretter je u kratkom govoru zahvalio odboru u Krakovu na lijepom dočeku i na ugodnih časovima, koje su ovdje sproveli i pošto je dnevni red sjednice bio izpravljen bude ista zaključena: G. Chyliński je, u ime odbora predložio, da će se budući sastanak održavati u Zagrebu, sto bje jednoglasno prilagođeno.

Prije podne bio je izlet u obližnje selo Wieliczka, glasoviti rudnik soli. Točno u 2 sati krenulo se u spomenuto selo. Kad su se približavali ka Wieliczki pozdenljivali su sa bregova puni mužara slavenske gostove, a pri ulazu u vuku u stanicu zasvirale je taniošnja glazba: "Gđe je stanak m o".

Na stanicu sakupilo se gradske zastupstvo, vatrogaseci, rudari, glazbeni i množivo občinstva, osobito krasnoga spola.

Načelnik g. K o c o je pozdravio gostove, na koji odpozdravili naši denci don Jure i Biankini. Njegov jasan i moćan glas učinio je silu dojam na občinstvo. Gostovi progledali su ruđnike, zatim se okrpicili u gradskoj vjećnici i povratili natrag u Krakov, odakle je većinu njih odputovala svojim kućama.

Rastanak je bio srdačan. Ljubilo se, grilje se i klicalo, "Na z d a r ! " Do sretogova vidjenja u bijelom Zagrebu!

Tko je ločno pratio tok prvega i drugoga sastanka, opaziti će krasan napredak, na kojem možemo našim novinarom testiti. Dao dobit Bog svanuo čim prije sunce sreće i slobode i na prag Slavena.

F. J.

DOPISI.

Višnjjan, listopada. Nekođi talijanici, kako ih kultura uči, ozloglašaju bivši hrvatski upravu, da je rasipavala novac u hrvatskim spisima. Da svjet poznaj bolje tu kniku, usverjavaju nas Hrvati, da su u godini dana za hrvatske tiskarne potrošili jedva desetak forintu, a za talijanske ne više od četrdeset, dočim su talijani trošili na stotine, a rada bi znati, koliko su u ova dva mjeseca. Hrvati su rabili sve same talijanske tiskarne osim dnevnika "Blagajne" podobćini i pozivnice za Hrvate u hrvatskom jeziku, dočim su za talijance bile naručene na talijanskom jeziku. I još imadu obrazu ozloglašavati!! — Kazu nam, da je novi obič, matematičar iz Piene jednog dana kaživo, da se hoće uro doka nadje koji spis, nego, kad mu je pisar namignuo da je u uredu jedan bivši obič, savjetnik, brzo je unuk, a to dokazuje najbolje talijansku misericu proti Hrvatima. Mislimo da bi taj bio bolje uradio, da je prije pošao nekoliko ura kod koje obične

zicnom zakonom, kojim je mjesto nebiti na mjesto jezičnih maredaba izdanih za Česku i Moravsku. Taj zakon nula bi vlada stvoriti samo za rečne dijalekte kraljevine, ali će zastupnici dočim zahtijevati, da se jezični zakoni stvoriti za sve narode zastupane u carevinskom vjeću.

U četvrtak sastao se u Beču izvršnici odbor desnice carevinskog vjeća, da vjeća o novom položaju. Pređe podne vječali su zastupnici Ebenhoch, dr. Fuchs, grof Palffy, knez Svarcenberg, grof Dziedaszki, dr. Bilinski, svi zagovornici sioge i solidarnosti desnice. Ovim se pridružili zastupnici dr. Kathrein, opat Trenenfels, Pavse, Barwinski, dr. Ferjančić, dr. Engel, dr. Pak, Jaworski, dr. Dyk, Jecky i barun Hormuzaki. Taj odbor zaključio je, da će sve stranke desnice ostati i nadalje u svezi u svemu vjeću u našem jeziku moliti.

Ogorčani narod priznaje se ustmeno pismeno presv. biskupu Flappu; ali bavila svako jadrčivanje — tako inora biti tako hoca Franca, njegov ječo Tommasi i klika. Tužiti se nije nam koristilo, braniti se nismo mogli.

Neznačajni se boljeg sredstva latinske vjećine pučanstva zanemarila je sve crkvene pobožnosti; — a za sv. vaznije sakramente utekla se po mogućnosti bliznjem svećenikom. Kod najveće svećanstva bila je latinska crkva prazna a procesioništa uz crkvenjaka saino, dečurlija deruće se pjevanjem latinskih letanja.

Tako je sve, stalo pod terorizmom popr. Franka, dok se nisu pokuzale posljedice nekih noćnih pustolovina — sa bluzan velika i pak ogorčan. Pop Franka odnosno, pete po tamnom, košat, zapsutiv sive u najvećem nerudu. Take stoji stvar glasovitog popa Franca, ljubimca biskupa i Pesantina koji je na isti način i uz istog uzroka zapustio sv. Lovreć.

Sada neka svjet sudi: Tko je tomu kriv? Tko će za to pred Bogom odgovoriti? Tko će popraviti toliku moralno zlo? Hoće li nam presv. biskup još takov užor svećeniku poslati? Hoće li zadovoljiti mukotrpom, narodu koji ga svojim žaljevi hrani, ili zlokobnog legi? Ova pitanja stavljam presv. biskupu Flappu na obiljno razmatranje. Od naše strane, mu puko janicimo, da neću biti kod nas mirni dok ne dođe takav svećenik, koji će biti pripravan savjestno vršiti svoju svećeničku dužnost, i dati u crkvi našem jeziku ono mjesto, što ga je od starine zauzimao: t.j.: povrati nam pjevanje epistle vandjejija i litanijske molitve križnog puta, krunice, hrvatski propovjed svake nedelje i svakog blagdanu i podučavanje kršćanskog nauka u našem jeziku. Samo takav svećenik moći će imati obstantu u Labincima. Ako kani nov svećenik tjerati u našoj crkvi leginu politiku, daleko mu kuću od našega praga; radje — bez svećenika!

Politički pregled.

U Puli, dne 11. oktobra 1899.

Austro-Ugarska. Novo austrijsko ministarstvo držalo je dne 5. t. m. prvo vjeće. U tom vjeću bijaše zaključeno, da se sadašnje zasjedanje carevinskog vjeća zaključi i sazove novo zasjedanje za dne 17. t. m.

Već bijaše sve pripravno, da se to izvrši; predsjednik carevinskog vjeća imao je juvne odnosno pričećenje, da isto prijavi državnim zastupnikom, kad na jednom dobi nalog, da obustavi svaki daljnji korak glede sazova državnih zastupnika. Nezna se, koji bijaše razlog toj neočekivanoj promjeni, ali kasnije se doznao, da se je iz važnih razloga moralno prenesti sazov carevinskog vjeća od 17. na 18. oktobra.

Istoga dana vjećao je ministar predsjednik grof Clary sa ministrom za izvanjske poslove grofom Golu i u slobodnim, pak sa predstavnicima njemačkih liberalaca i nacionalaca. Od tog dana vjeća ministar predsjednik sad s članovi desnice. Glavni predmet tih vjećanja jest vladina osnova o je-

na mjesto jezičnih maredaba izdanih za Česku i Moravsku. Taj zakon nula bi vlada stvoriti samo za rečne dijalekte kraljevine, ali će zastupnici dočim zahtijevati, da se jezični zakoni stvoriti za sve narode zastupane u carevinskom vjeću.

U četvrtak sastao se u Beču izvršnici odbor desnice carevinskog vjeća, da vjeća o novom položaju. Pređe podne vječali su zastupnici Ebenhoch, dr. Fuchs, grof Palffy, knez Svarcenberg, grof Dziedaszki, dr. Bilinski, svi zagovornici sioge i solidarnosti desnice. Ovim se pridružili zastupnici dr. Kathrein, opat Trenenfels, Pavse, Barwinski, dr. Ferjančić, dr. Engel, dr. Pak, Jaworski, dr. Dyk, Jecky i barun Hormuzaki. Taj odbor zaključio je, da će sve stranke desnice ostati i nadalje u svezi u svemu vjeću u našem jeziku moliti.

Tim je izvršujući odbor desnice udario temelj budućoj parlamentarnoj vladi, koja nemože izaći nego li iz njezinog kyla, akô bude znala odlučeno vršiti preuzeće si dužnosti i pripadajuća njoj prava.

Ovi zaključci izvršujući odbora desnice izazvali su među Slavenima odobravanje, dočim su prouzročili među njemačkim opozicionama vrlo neugodno razočaranje.

Svaki triezno misleći rôđoljub može i sam priznati, da nam valja tražiti spas proti nasirom Niemcu i njegovim saveznikom, u slogu i solidarnosti svih Slavena, zastupanih u carevinskom vjeću.

Složni Slaveni podizati će i usiliti vlaste a nesložni biti će vazda tuđi robovi. To Niemci dobro znaju, pak odatle njihovo razočaranje. Oni su očekivali, da će se uslijed novog položaja desnice razpasti, te da će oni opet nikim nepričeniti doći do nadskladja u ovoj poli monarchiji.

Hrvatski regnukolarni deputacija sastala se dne 6. t. m. u maloj saborskoj dvorani u Zagrebu. Od strane vlade bio je prisutan ban grof Kuen i predstojnik putnijeg odjela Krajčović, zašim predsjednik sabora Gjurgjević te zastupnici Egersdorfer, Gjurković, Sević, Frank, Josipović, Kušević, Milekić, Spevec, Sumanović i Tomasic.

Srbija. Kralj Aleksander otvorio je dne 6. t. m. u Nišu izvanredno zasjedanje narodne skupštine priestolni gospodar. U tom govoru izljeće prijateljske odnose sa susjednim vlastima i da je Srbija na Balkanu element reda, mira i prosvjete. Gosporev je atentat na razkralja Milana, kaže Aleksander, da su prevratnički elementi naoružali ruku jednog podklupljivog čovjeka, koji je hotio lisiti kralja i vojsku dragocjenoga života.

Englezka. Englezka šalje na vrat na nos čete u Afriku proti republići Transvaala, koja neproupića sa svoje strane ništa, a da bude uzmogla dočekati protivnika na bojnom polju. Sva dosadašnja nastojanja okrujenju glava, da prepreči rat, ostala su do sada bezuspešna. U obice malo imade nade, da bi ičije posredovanje uspjeli moglo.

Fr. Da će sada biser pod va Kalabriju, za postavu.
Fr. Lako je njemu, ter će tamo benj za njega ki mačak opraviti.
Fr. Ceće neboće kako i na Voloskem ali va Trste.
Fr. Ako mu se još u sada zbrisalo neće saki put.
Fr. Se bojim da oče!

Domace i razne vesti.

Kneževski dar. Plemeniti slovenski rodoljub, g. Fran Kalister u Trstu, podario je "Dračkom pripomenočnom družtvu u Pazinu" svetu for. 2000 — uz želju da se ju ulozi i odnosno dobisti upotrebu za podporu siromašnim dijakinama odsjećne hrvatske gimnazije. Taj iznos je ulozen na posebnu knjižicu pod imenom "Zaklada Fran Kalister" kod "Istarske posuđilnice — Podružnice Pazin", koja je otvoren na plemeniti svrhu pristala na 5% kamatnik. Taj značajni dar dočinio nam je s jedne strane stvarnim dokazom, onog sklopa i ujaznosti, koji vladaju medju primorskim Hrvatima i Slovenci, pokazujući s druge strane, koliku se važnost podaje hrvatskoj gimnaziji u Pazinu.

Ne drojimo ni mre, da su o tomu svestrane osvjeđeni svi Hrvati i Slovenci, te da će se naći i drugih, koji će slediti taj primjer plemenitog tršćanskog rodoljuba.

Veledušnom darovatelju pak želimo da mu dugo vidi obistinjenje nade, koje postavljamo u pazinsku hrvatsku gimnaziju.

Svečanu mladu mislu služio je u nedjelju dne 1. t. mj. u crkvi Bl. Dj. Marije na Trsatu naš zemljak česnik Hrvatski otac Benko Zgombić, član veležušnih naših trčoredaca. Mladomu svećeniku i rodoljubu podigli sverišni mnogo sreće u vinogradu srom!

Vjenčali se, G. Jakov Rupel, c. kr. carinarski činovnik i gdjeva Elvira Naber goj, kćerka slovenskoga pukovnika Ivana vitezova Naberjoga, vienčali se dne 27. septembra na Prosek.

Srdačne čestitke novovjenčanim i njihovoj svojstvi!

Ni hrvatskoj gimnaziji u Pazinu otvorila se privolom vlade paralela dne 3. tek. mj., te će tek sada bit moguće redovito podučavanje polaznika. Kasnije objavi ustrojenja gimnazije imade se pripisati mnogo inih zaprieka, na koje se naislo u upućenju, ovog malog zavoda. Napominjemo, da i dandans nebi bili djaci dobro smješteni u razredih, kad nebi obično glavarstvo bilo doslo u susret posudom ključi i tabla iz pučkih škola.

Koliko veselje će imat naši djaci za hrvatskom, pokazalo se najbolje prigodom, kad su knjige došle. Mlota je bilo vidjeti, kako su se za njima jagmili. Odatle naravski nećemo stvarati nikakvih preurajenih zaključaka, ali ipak smijemo gojiti leptih nuda.

Talijanska mudrost. Jedan pazinski odvjetnik, kario je jednog gradjana, da zašto on, pažao i Talijan, uzimlje na stan učenike hrvatske gimnazije, jer to da nije ljepe ni posteno, još manje patriotski. Nu gradjanin, koji nije bas tako zapućen kano odvjetnik, ukori toga velenjeg po mu održusti: "a zašto vi doktore uzimjete parnice hrvatskih stranaka, te iste zastupate, ta ni to nije od vas ljepe, pošto i vi u nadosi pišatice i Talijan". Velenjeni ni crne, te ode.

Tko će biti predsjednikom privavnoga suda u Trstu? Imenovanjem g. Kindingera za ministra pravosuđa, ostalo je izpraznjeno njegovo mjesto u Trstu. Između kandidata za to mjesto između se osobito dva, i to g. Mih. Urbanović, predsjednik zem. suda u Trstu i dr. A. Gertscher, predsjednik privavnoga suda u Zadru. — Koliko nam je poznato, nasi pravnici krugovi voljeli bi g. Urbanovića.

Uz pete godine učenja, učenici će učiti (prema Knastu). Biogom divlje postava i Santić je, Sv. Matej je izpraznjeno isto mjesto, između ostalih, natjecanje za to mjesto je, Bozo Dubrovčić, nadaljevalo tako da je tako i učenje učenja. Knast je u Uzputu zauzimanju talijanaca i jedne službenje osobe, koja ide uvek na svemu, što Krist je pokrenje, slaviti revnutevstvo posta i brzovje imenovanja pošte-matrim. g. B. Dubrovčića zadovoljili su običenito želji, tamošnjeg pučanstva i staviti probijek erata u učajestitije ruke. Hvala mu!

Ovo imenovanje imalo bi potaknuti i drugu g. nečete, koji su u stanju i položaju, da bi uz svoje zvanje mogli sa vjeste vršiti i službu postomeštira.

Razdoblje talijanskog zastupstvu grada Trsta. Židovska svojstva u zastupstvu grada Trsta gleda već dulje vremena mrtvin okom sadašnjega načelnika dr. Dompera. Toj svojti neće načelnik, da se slijepo pokorava, a k tomu je ostao vjeran vjeri svojih oluča, te vrši točno dužnosti pravog katoličkog. Toga, miži židovsko-liberalna srođa nemalo oprosliti, te traži svaku priliku, da mu se osveti. Nema tomu dugo pružila njoj se prilika. Dne 4. t. m. razpravljala je delegacija gradskog zastupstva o popunjavanju mjeseta ravnatelja gradskih ureda. Židovska, svojta imala je svoga kandidata dr. Bočardi-a, a načelnik svoga dr. Artica. Razprava bijas tolje žestoka i borba, da jo došlo do bitke između članova delegacije. Tako izvješće bečka Židovska "Novi Presen" vjerno u danu prijateljicom sastavljenim trčrednim židovima i svim Talijanima Primorja.

U sledećoj sjednici gradskoga zastupstva bijas odabran većinom glasova kandidat g. načelnika, na što su Židovsko-liberalni članovi delegacije dali ostavku. Njih su sledili i oba podpredsjednika gradskoga zastupstva. Sada se imade ponutiti novim izborom gradsku delegaciju i mjeseta obujice podpredsjednika.

Prinos k ravnnopravnosti. Na međubojovljskih rödoljubu, da se učini "dvježenje pečati na tamošnjoj pošti", stiglojini je slijedeće rješenje: Br. 38.533-1899. Blagorodnemu gospodu I. T., posjedniku u Lovranu. Uslijed odpisa c. kr. ministarstva od 14. rujnja o. g. br. 46.309 saobrije se Vašem blagorodiju da se imenovani sedišnji oblasti nije svjedilo, ugodiši skupnoj molbi lovranskog stacionnika od 27. veljače o. g. tenući se nabave novoga pečatnika u dva jezika sa napisom „Lovran — Lovran, za tamošnji c. kr. poslanski ured. C. kr. viši poslanski savjetnik i upravitelj ravnnopravnosti.

Nasilno uručivanje talijanskih spisa u Višnjani. Jedan Hrvat odbio je talijanski sudbeni poziv u smislu mera daba 20./i. i 5./11. 1898. br. 6682 i 8372, no višnjanska uprava, naredili rederu sa oficirskom sabljom, da mu ga prilepi na vrata sobe u buduću kući ostjeću ista, i to bez dozvole gospodara. Učin je prijavljen, a novog ob. Likurga upozorujemo na gornje naredbe.

Poklonilo se hrvatskom spisu. U svoje vreme bi javljeno, kako je nametnuti ob. upravitelj Miani u Višnjani odbio hrvatski spis, na što se je stranka pritužila vlasti. Nedavno je gospodar bio razviliti gradnjom, uporub koje se je pitalo, a kao vještaka poslao je ne zidara, nego poljskog procjenitelja, naredivši stranki da mu platit for. 3 (tri) za razvid. E se non ridi.

Dobio lekešu radi kidanja hrvatskog oglasa. Posto je nametnuti ob. upravitelj u Višnjani dao kidati hrvatski dio sa vladinih oglasa, te ih samo u talijanskom i njemačkom (sic!) jeziku izlago i da Hrvati ne razume sto je u njima da pokaže svoj fanatizam, nekoji su se pritužili političke oblasti i kad je bio koptapetan u Višnjani, čuješmo, da mu je udjelio lekešu izjaviv, da nesmije to raditi. Ovaj se je izpričao da nema mjeseta za hrvatski dio. Mudrovanje na koncu XIX. veka!

Pa knaze, da jedu suno pa lente. Piše družica naša "Edinstvo": Za rribljim trgom tamo uz sinje more kopati temelje, punili ili kamjenjem i cementom i zbijali kote (bitone). U poslu bilo je, naravski, sve puno radnika Talijana, počasnika tudjih, a to valjda u bolji dokaz, da su javna skladista u Trstu zavod austrijske države, u kojoj je učeleno nešto milijuna iz zepova austrijskih podanika. I talijanac ota radila je i radila, a ranjili su oni tu u drevnim kolibicama privremeno namještenim dok traje rad. Ali u to doba dogadjalo se tude nesto sa neumoljivom konsekvencom, čega si ljudi

nikako ne moguće da protumače. Iz slijednih skladista i tijekom vremena je matka za makedonu.

Talijani pobrane ove danje svoje počele odvjetne, a u svojim stanovima ostavile silu božju — mačnjak, kožu! I time se protunješilo ono čudno i tajanstveno izčezavanje magica iz skladista! Pa mi recite, u dobri ljudi, da mi nijli talijani goštovu ne jedu drugo nego li suhi porleni! Matice na umak! Dobar tek!

Stojkovićevu kazalištu drustvo odputovalo je u ponedjeljak iz Trsta, put Dalmacije. Zadnje dve predstave — i to oba put "Granice" — dato je u subotu u Škendiju, a u nedjelju u "Narodnom domu" kod sv. Ivana. — Od malobrojne njegove držine ostao je ovde jezni najvrsniji član Jovanović, koji je vrlo krasno igrao ulogu "Čika-Grge" u "Granicama". U Puli ostavio je g. Stojković dva "sva najvrstnija člana", ovdje trećega — valjda prvi put, "Granice" u "Granicama". U Puli ostavio je g. Stojković dva "sva najvrstnija člana", ovdje trećega — valjda prvi put, "Granice" u "Granicama".

Trgovce sa vinom upozorjeno, da mogu dobiti izvrsna vina u Rakotolom i Karlobi. Za pobliže vještice mogu se obratiti na Matu Kramaru-Bancinu u Rakotolom, posta Motovun.

Druga diletanatska predstava u Puli. U nedelju dne 15. o. m. datavati će ovdješnja diletanatska družina svoju drugu predstavu, i to: "Tri krije" (Lumpacius Vanga u budi u s. Šalogni u tri čina. U toj igri sudjeluje čitava družina i gostuju poznati glumci supruzi Gavrilović. — Gluma je ova vrlo šaljiva, a stoji godinice u repertoaru na glavnijim kazalištima. Koncertira tamburaški zbor. — Poslijje predstave ples. Početak u 8 sati.

Prva diletanatska predstava u Puli. Prošle subote odpočeo je naša diletanatska družina svoj rad, te stupila pred občinstvo u dvim salograma. Ako i nije velika dvojna Sokola bila dubokom puna, to se ipak subrano krasan broj občinstva. A gdje ste vi, ostali bili? Ju vas izvijavam. Uz ono goropadno vreme kdo da se pokaze na ulici! Ama, kipa te kipa ko na pogodbu. Gospode Bože, tko da preskoči po ulicama slike one potoke, bare i harice, kojimi unis gradi obilje! Ja dugokrat tek smogoh. No neće valjda uvek kisiti, bit će ljepe i namna za volju.

A sada na stvar.

Prva se glumila "Začarani ormari", salogra u jednom činu od T. Z. Milera, poznata iz Matičinih izdanja. Akopreni su diletanati tek u zadnje vreme primili u ruke svoje uloge, to su se ipak dostojno odzili svojim zadaci. A nije to tek tako kako za prvi put stupili na pozornicu, pa pred občinstvo, koje je više predstavljano. Gosp. Kandusen u uloci Gospodina bio je kuo, "staru medvjed" dovoljno goropadan u ljubomoran, te se odazvao svojoj uloci. Gjica Jurkotić kao Ljubica posje je dobro odigrala svoju te poti latku ulogu. Vidjelo se, da je izvrstno znala svoj dio i da joj pozorišne daski nijesu toliko ludje. Ulogu supruge zadahula je onom živočić i humorom, sa kakvim se ta uloga odigrati-ma, bez afektacije i pretjeranosti. Budući fiskal Milan, sa tri državna ispitna i na pragu slijajne budućnosti" našao je u osobi g. Gaštilofera dobrog i okretnog interpretanta. Dajte mi krušicu Mili i on njenog novca, pa nitko sretniji od njega. Evaku! Gja Gavrilović bila je uzorna Karolinu, ona ko propošta i do ušiju zaobljena, izmamila je slije suha. Oli taj Grge u osobi g. Lukića, taj vam je bio smiesan! Vidite, taj zndate ste je bilišnik, pa imao on ferhentilis i drugima, ali ipak htio, pod sliu, da ga Karolina ljuhi. Nu pokazao mu je Mato, Šta je ludje zlato, da su mu sve rebra pucala! A tek Mato! Tog prostog al poštenog kovača, bez cifrarije i pretvaranja, koji mora svaki dan za zoru prevari, g. je Gavrilović podpuno shvatio, te krasno i posve naravski glumio.

Vidi se, da su diletanati uložili doslu brige i mara, da zadovolje občinstvo, a ovo im je i taj rad priznalo sa burnim povlađivanjem.

Slijedi je: "Pod ujetom", salogra u jednom činu od J. Senoc.

Ako je već občinstvo bilo sa prvom igrom razpoloženo i razdražano, to ga je slijedila igra u tome do konca i uzdižala. Uloga Balovića nije mogla doći u bolje ruke ne ono g. Kriza. Taj je starog vina stelinu do najmanjih sitnicima shvatio i vjerno odigrao. Bože moji, kako da on dade svoga Anteka onome, koji ne nosi ukreblje i atiliu kao on po staroj navadi kakti pravi horvatski domorodec, a ne

kakti onaj lukači fiskal: otraga rep a na glavu tulac! Osoblje je krasan bio onaj prijor, gdje Balović i Andraš onako junacički je, te se sjećaju starih i dobrih vremena, sponjnjici se bučniji, pijkana, debele kuharice Rezike, jeljarske kape i polupane sabljelj Gjica Rieger, kuo Balovićeva, kći Anka sasna je dobro znala svoju ulogu, te ju sa neponi hrvatsinom izvela život i neprijetjeno. Mjestosnog sudsca Andraša odigrao je g. Gavrilović sasna uspjelo. G. Gjivić bio je dobar odvjetnički perovodja Bodrić, koga je Antek pod svaku cijenu želio imati, pa ako im Balović ništa ne dade, — kakva steta! — oni će znati živjeti i sami se uzdraviti. A gdje je ona Dorica sa svojom Šalotonu na špek? To je bila gja Gavrilović, krasna sluzkinja, vjerna kopija prostakinje, zabilježena u — svoju krvu!

I time bi i ova vrlo uspјela salogra pri kraju, a diletanati nagradjeni količinom igre tlocrti pri koncu, srdčanim povlađivanjem.

Vrio je ilepo izvadjavao svoje glasbene točke pomladjeni veliki tamburaški zbor, te je morao i njekoje komade opotovati. Zatim je slijedio živalni ples, koji je potrojao do kasnije doba.

Nase se je prve predstave sjetila i narodna čitaonica u Zadru, pripovlaš odboru vrlo srdčanu brojzavoj. Početak je eto vrlo lep, a vi gospod diletanati ustrajte u svome radu. Občinstvo, koje bude dolazio da sluša vas i gleda vaš rad, da se ugodno zabavi i raztrese oddanijih brig, te čuje predstave u svom licponi u milom hrvatskom jeziku, znatiće cieniti vašu nastojanje i shvatiti vašu pozvornost. Zivil!

Narodno gospodarstvo.

Upliv starosti krava na množinu i dobrotu mlijeka. Da se taj upliv ustvari, držani su pokusi, koji su iznijeli na javu slijedeće rezultate:

Krave daju sve više mlijeka, u kojem je sastojina masti sve veća biva, do iza petog telenja, onda ide to na manje. Iznimku čine pojedine samo krave. Istom posljicu trećeg telenja daje krava prosjekom više od 3000 kilograma mlijeka. Posljije drugoga teleta daje krava dve sto kilograma mlijeka više nego li posljije prvega telenja. Poslike petog telenja ima više mlijeka sa 337 kilograma, nego posljise četvrtog. Najviše sastojina masti ima mlijeka iz trećeg i četvrtog telenja. G. L.

Proti grizi teleće. Da teleći dobjiju grizu uzrokom je često pogrešna krmidba njihovih matera, od koje nastaje zločesto mlijeko, koje se smatra izvorom bolesti. Nu moguće je, da griza nastane i usled nahlade, ili time, da se prenesu od jednoga teleta na drugo, osobito, ako se drže u jednom le istom prosloru.

Pojavi li se proljev u životinje, treba da odmah prestanemo tele mlijekom hraniti, a mjesto mlijeka dajmo mu mlaču zobenu služ. Uz to dajmo mu 1/4 litra čaja od titrice s jednim gramom salicilne kiseline i 1 1/2 grama tanina. Ta smjesa neka se teletu dade za dva do tri sata. Prema okolnostim može se uvesti dva grama salicilne kiseline i dva grama tanina. Ako su u trbušu žestoke boji, pa ako životinja ima studen u tielu, doda se ono smjesi još 0,5 grama luktire opijuma, ter se životinja zamota u topla pokrivala.

Bolesno tele valja od drugih odčiniti, da bolest ne predje na druge teleće. Da se zaprieti proljev, može se lijevu, što ga opisatemo, pridati još 3 grama gumičarsku kislinsku, ali ugrijeno-kisele magnesije. Premda spomenuta sada sredstva mogu vrlo dobro djelovati, bili će ipak najbolje, ako pozovemo odmah u pomoč veterinaru. Tim ćemo najbrže i najtemeljnije bolesti doskočiti. G. L.

Družtvene vesti.

Nova podražnica družbe sv. Cirila i Metoda. Hvala zauzimanju poznalog i vrednoga rodoljuba g. Petra pl. Akačića osnovana je u Društu (u Dalmaciji) muzika podražnica družtva sv. Cirila i Metoda. Košto rodoljubivo vlasta u ovom neponi dalmatinskom gradiću, dade se odatne zaključiti, što nam g. Akačić javlja, da je u vremu od jednoga i pol sata skupio 83 člana. G. Akačić produžiti će svoje rodoljubivo djelovanje i po drugih mjestih dalmatinske Dalmacije, te koljeve čistoga hrvatskoga, te se nuda, da će u Sinju, Imotskom i u Makarskoj takoljjer postići povoljan uspjeh. Zeteći mu strelan i nađa košnjenju trudu i kličemo mu gromoviti "Zivio"! H. S.

Javni sastanci političkoga društva „Edinost“. Naše političko društvo „Edinost“ obdržavao je u nedjelju javni sastanak kod Sv. Ivana, a okrelo za buduću nedjelju opet sastanak u Skednju, t.j. u trščanskoj okolici.

Prinos djačkom pripomočnom družtvu u Pazinu do konca septembra g. 1890.:

G. Sedmak Jákov — Krsan, Ku relije dr. Sime — Pazin, Murušić Ivan — Vipavski, Pod Skalo, Rojc Milan — Belovar, Kornitzer dr. Gustav — Karlovač, Stenacutti Franjo — Paz, Kaftanić Božo — Baška, Flego Ivan — Goričica, Rade Kažimir — Buzet sabranih kod krštenja Golmajer, Folta Vaclav — Gradine, Suran Ivan — Beram, Defar Ivan — Tinjan, Tiskarna Jos. Krmpotić i drug — Pula, Krisper dr. Valentin — Ljubljana, Marijanović dr. Luka — Zagreb, Micićinie & Richtman — Rijeka, Budicki Franjo — Zagreb, Haratić Ambroz — Trst, Orsic Ivan, Kožuljić Sime Kirin, Skopinović Pave — Maloselo, Posojilnica — Vrbanje, N. N. — Pazin, N. N. — Goričica, Stanger dr. Andre — Volosko, Hraniljica u posojilnici — Mengis, Narobe Ivan — Divaća, Hrvatska čitaonica — Novigradski, Predeočić dr. Albert — Zagreb, Frančić Marko — Rijeka po kr. 10; g. Jurinčić Robert — Brezna sabranih na Kuzmovaču u Velom Brdukr. 8:10, g. Matejčić Fran — Baška za 3 darovane staklenke vina kr. 7:94, g. Frančić Marko — Baška kr. 5, g. Hrašovec dr. Juro — Celje, Grandić Petar — Baška, Kaftanić Grgo — Baška, pl. Halper Julij — Zagreb, Čehor Žlata rodj. pl. Halper — Zagreb, Burić Anton — Pazin, Haratić Franjo — Zadar, Dobarić Hrvat — Karlovač, Tomičić Viktor — Volosko, Janežić dr. Konrad — Volosko po kr. 4; sabranih — Pazin kr. 3:58; gg. Radine Janko — Lukavica, Svast Franjo, Đorđić Ivan, Krementić Ivan — Baška, Polak Emiljan — Jurjevac, Ujević Josip — Pazin, Krmpotić Josip — Pula, Fabeković Skender, Kornitzer dr. Oskar — Zagreb, Poščić dr. Ivan — Volosko, Bahtorski Vjekoslav, Bavec Josip, Cante Baltazar, Damin Narcis, Goglić Ferdo, Lessel Eugen, Matković Julij, Pacher Mirko, Poparić Bare, Rubelli Mile, Sertić Marko, Urpani Bonaventura — Bakar po kr. 2; g. Cerovac Josip — Pazin Drndići sabranih u selu kr. 1:54; gg. Ujević Ivan — Štupetar Mikuli Josip — Mot. Novaki, Klenovar Josip — Ljundar, Đorđić Mate — Baška po kr. 1; Seljani Sgrabić — Pazin 118 kg. poljskog priroda.

Plemenitum darovateljem se svesrdno zahvaljuje Odbor.

Red vježba u dvorani „Prvog istarskog Sokola“ u Puli od 2. listopada naprijeđe :

Ponedjeljak: tamburaška vježba za potencike.

Utorak: sokolska vježba.

Srijed: tamburaška vježba za nadneđne tamburaše.

Cetvrtak: pjevanje.

Petak: sokolska vježba.

Sobota: vježba čitavog tamburaškog zbora.

Vježbe počinju u 8 sati u večer te traju do deset.

Dramatski diletančki odio imade svoje pokuse svaku sredinu i subotu u 5 sati u večer. Vježbe za orkestralni odio najaviti će se svojedobno.

Braćo! Ozbiljno na rad!

Sbor svećenika sv. Pavla u Trstu. Na Ciril i Metodovoj ženskoj školi u Trstu osnovala se škola za ženske ručne radnje, ponajprije za radnju crkvene rubenine te paramenta, zastava i u oblicu svega što crkvi služi. Radnja se obavjava vrlo lijepo a cene su vrlo nizake. Primaju se takodjer popravci crkvenog raha. Prekrasno se čiste i glade crkveni korporali i t. d.

Starještvo društva točno preporuča juhovnim svojim sudružima i u obće svemu svećeniku spomenuti zavod, koji je pod vodstvom slovenskih češ. školskih sestra.

Narube neka se naslove na: „Ravnateljstvo ženske škole društva sv. Cirila i Metoda u Trstu, ulica Giuliani 1 br. 28 ili pak na č. g. Antonia Stemberger-a, kapelana kod novog sv. Autona u Trstu.“

Za trgovce i trgovacke namještence. Kod hrvatskog trgovackog društva „Mercur“ u Zagrebu postoji, kako je poznato, posebni ured — Namještbeni odjek — koji se bavi posredovanjem kod namještjanja trgovackog osoblja. U tom uredu predstavljen je uvek velik broj trgovackih putnika, poslovodja, knjigovodja, dopisnika, komptoirista i trgovackih poslovnika svake poslovne grane, koji traže namještanj. Upozorujemo s toga sve naše

trgovce, tvornička poduzeća i novčane zadovode, koji takovih sili trebaju, a tako i trgovacke namještene svake vrste, koji traže mjesto, da se uvek obrate na društvo „Mercur“. To posredovanje obavlja društvo za trgovce i društvene članove posve bezplatno. Trgovacki pakao namještenci, koji se žele poslužiti sa toin pogodnosti društva, valja da postanu redovitim članovima. Ova članarina iznosi for. 1: odnosno for. 1:50 mjesечно, za koju društvo osim posredovanja kod namještjanja pruža i izdušnu pomoć u slučaju bolesti i slično, a to je bezplatno, daje vrlo poučno i koristno. Trgovacko glasilo „Hrvatski Trgovac“. Mi svrćamo pažnju naših trgovackih krogova na ovo važno i revno društvo, koje se je u posljednje vrijeme podiglo do velike visine te svoje koristno i humanitarno djelovanje razrije po cijeloj našoj zemlji. „Mercur“ broji sada oko 1000 članova, iz svih krajeva trojedne kraljevine, a ima svoje podružnice u Karlovcu, Škofiji, Vinkovcima, Koprivnici i na Sušaku. Pravila se, salju na zahtjev svakomu, bezplatno.

„Hrvatska učiteljska štedna i predužamna zadružna“ započela je djelovati u Zagrebu dne 1. t. m. te prima od toga dana poslovne dijelove i štedovne uložke, a daje i zajmove.

Književnost i domaćinstvo.

Primili smo za zahvaljuosce sljedeće knjige:

Sveti Ciril i Metod. — Povjesne crte njihova života i apostolovanja u slavenskim narodima, pisao D. Bartolini, preveo pop Ivan Danilo. Cijena 1 for. namjeđena na Petrov noveć.

Corso pratico comparativo, por lo studio della lingua serbo-croata, compilato da Vincenzo Danilo. Zadar 1890. Cijena II. izdanja for. 1:20.

Obje se knjige dobivaju kod Vinke ud. Danilo u Zadru.

Našem čitalačkom občinstvu ljepe preporučujemo ova izdanja.

Osobito druga knjiga dobro će doći onima, koji uče naši lepi hrvatski jezik.

Knjiga nije preučeno pisana, no lako pristupna i vrlo praktična. Vrednost joj pakodže i to, što su rječi naglašena i pobilježene, te će mnogo pripomoci dobrome izgovoru i blagoglasiju našeg jezika.

Trgovacka knjžnica, list za potku u trgovini prometu i u narodnom gospodarstvu. Izdavatelj i urednik Ferdinand Urbanić u Sarajevu. Godišnja preplata iznosi 3 for. God. I. broj 1.

Uskrsnuće, roman grofa Lava Niko-lajevića Tolstoja, s russkoga preveo Milan pl. Mareković, svezak 10. Cijena 20. nov. Svenčilištna knjžnica Franje Supana (pr. F. Ater) u Zagrebu.

Cetvredeset godišnjica. Dne 1. t. m. svršilo je četvredeset godina, što je počeo u Zagrebu izlažći u našim učiteljskim krogovima dobre poznati hrvatski pedagoški list „Napredak“.

Taj krasno uređivani strukovni list imade velikih zasluga za razvitak hrvatskoga školstva u Banovini, pa mu i želimo radi toga, da ostane i nadalje vodićem hrvatskoučiteljskog i stjecišćem umnih i radnih hrvatskih pedagoga.

Sva rođoljuba uljedno molimo, neka zahtjevaju „Našu Slogu“ po svih kavama i gospodama koliko u Puli toliko izvan iste.

Prvni čaj sa „Učke-Gore“

Izvrsni domaći lijek proti

kašliju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glavno skladiste:

Ljekarna L. Ghersetich,
Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Brijanje

Nikola Alaić

preporuča

svoju brijačnicu
u Puli

na Fran Josipovoj cesti 6
(tik kavane „Miramare“)

F. Pačenko

HOTEL EUROPA

u Puli

preporuča se gg. putnicima.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Blagorodni gospodin

G. Piccoli,
lijek „pri angelju“,
dvorski dobitači Njegove
svetosti

pape Lava XIII.,
u Ljubljani.
Dunajska cesta.

Brežje (na dol. Staj), 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje! Posto smio se već više

puta osvještati, da je ta Vaša tinitura za zeludac, kojom se je sljala već svatko moja kuća sa najboljim uspjehom, doista najbolje sredstvo proti zeludacim i mnogim drugim bolestima, zahvaljujući Vam se iskrepo. Nu ja sam zahvalan jednoj i gospodinu; koji me je na izvršnu tinituru upozorio.

To podražjim time, da Vam izrečem moja iskrenu zahvalu u ime čitave moje obitelji, te Vas oljudio molim, da mi pošaljete opet jednu skutku tiniture za zeludac sa 12 staklenica jedan lončić Gileerin Crème.

Sa postovanjem

Tomaž Dobek.

Pošaljite post. pouzetjem pod podpisanim naslovom 24 staklenica izvrsne zeludučne esence*, koja se rabi u najboljem uspjehu.

Josip Černko, župnik,
Vuhred — Stajerska.

Pošaljite mi post. pouzetjem 12 staklenica Vase zeludučne tiniture. Nas g. župnik Belec preporuča ju svakomu upravo toplo, te skoro svaki, koji je rabi, o njoj se jako poljubno izrazuje. Sa postovanjem

Ivan Vidac
kod sv. Martina, p. Sv. Nedjela
Labin (Albona) Istra.

Javna zahvala.

Duboko ganuti izričemo najtoplju zahvalu svoj rodbini, prijateljima i znancima, koji prigodom velike tuge naše radi prehitre i nagle smrti našeg milog i nezaboravnog supruga, otca i djeda

Jurja Blečića

izkazaše prama njemu toliko ljubavi, a prama nama toliko saučešća.

Hvala i harnost vezat će nas vjekoma, do gospode dra. Le messiha i častnog kapelana Franje Jurinčića, koji su požrtvovnom ljubavi izvršivali svete dužnosti njihovog zvanja do zadnjeg časa blagopokojnika.

Vječna hvala svim onim, koji su nam u našoj žalosti bilo kakvu uslugu učinili, kao i onim, koji, nemareći za trud, požrtvile izkazati milom pokojniku posljednu počast.

LOVRAN, dne 5. listopada 1899.

Tugujuća obitelj.

Sve tiskanice

za štedovna i zajmovna družtva u obće

preskrbljuje točno, brzo i jestino

Tiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i dr.

Opozivaju se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naticala, to jest sve, što je za početak poslovanja potrebno; bilježuje također knjige itd.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito

pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zalihi imade na izbor raznovrstne najmoderne
tiskanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački magstor.